

В.Є. СОЛОХА

Харківський національний університет внутрішніх справ

УДК (477)343.102-057.36

ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОПЕРАТИВНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ОВС УКРАЇНИ ПРИ ЗАСТОСУВАННІ ОСОБИСТОГО ПОШУКУ¹

Розглянуті питання правового регулювання особистого пошуку як окремого методу ОРД, що пов'язані з нагальною потребою перенесення окремих положень із закритих відомчих нормативних актів до чинного законодавства.

Здійснення оперативними підрозділами органів внутрішніх справ гласних й негласних оперативно-розшукових та оперативно-технічних заходів, у тому числі при застосуванні методу особистого пошуку, досить часто пов'язане із обмеженням прав громадян та інших суб'єктів суспільних відносин, у зв'язку з чим важливо забезпечити неухильне дотримання законності, тобто виконання приписів правових норм, які регулюють зазначену діяльність. З метою всебічного дослідження цієї діяльності необхідно, на нашу думку, детальніше розглянути систему її правового регулювання, оскільки останньою визначаються нормативні підстави здійснення особистого пошуку. Загальні основи правового регулювання оперативно-розшукової діяльності розроблювали О.М. Бандурка, Є.О. Дідоренко, О.Ф. Долженков, Г.О. Душейко, В.П. Євтушок, І.П. Козаченко, М.М. Перепелиця, В.Д. Пчолкін, В.Л. Регульський, О.П. Снігер'єв, Н.Є. Філіпенко та інші. Але такий специфічний метод оперативно-розшукової діяльності, як особистий пошук, ще не знайшов свого детального висвітлення.

Мета написання даної статті полягає у розробці питань правового регулювання особистого пошуку. Це складне питання потребує детальної регламентації, тому що більшість оперативно-розшукових заходів, що проводяться у рамках застосування особистого пошуку, мають таємний характер, регламентуються в більшості відомчими нормативними актами та обмежують конституційні права громадян. Тому наукова новизна розробки даної проблеми полягає у тому, що за останні роки в Україні не було комплексних монографічних досліджень, присвячених питанням застосування оперативними підрозділами ОВС комплексного методу ОРД – особистого пошуку, а наша робота є елементом такого дослідження.

Оперативно-розшукова діяльність за своєю сутністю відноситься до юридичних наук. Тому об'єктивний аналіз передумов формування оперативно-розшукових знань, появи певної їх системи, особливостей розробки та використання засобів і методів, необхідно здійснювати вихо-

дячи із існуючої сукупності правових норм.

В загальній теорії права під правовим регулюванням розуміється впорядкування суспільних відносин, їх юридичне закріплення, охорона і розвиток, які здійснюються за допомогою права і сукупності правових засобів [1, с.529]. Визначаючи правове регулювання через категорію правового впливу, слід підкреслити, що остання має досить широке поняття, яке характеризує право в дії, всі напрямки та форми впливу права на суспільне життя, в тому числі і на функціонування права як духовного фактору. І хоча остання із зазначених сторін функціонування права і правове регулювання взаємопроникають, вплив права як духовного (ідеологічного) фактору не є для нього специфічним за своєю природою. В принципі, юридичний вплив у цьому розумінні, заснованому на особливостях права як форми суспільної свідомості, не відрізняється від впливу на суспільне життя інших духовних, ідеологічних форм та засобів (засобів агітації, пропаганди, морального виховання тощо) [2, с.59]. В.В. Копейчиков зазначає, що правовий вплив – це дія права на широке коло суспільних відносин, свідомість і поведінку людей за допомогою не правових (психологічних, ідеологічних та ін.) механізмів. При цьому, якщо можна так сказати, діє не право як сукупність норм, а, скоріше, “дух права” [3, с.217]. Правове ж регулювання, продовжує вчений, – це специфічний вплив, який здійснюється правом, як особливим нормативним інституційним регулятором. Своєрідність правового регулювання полягає в тому, що воно, по-перше, відповідно до своєї соціальної природи, є таким різновидом соціального регулювання, який має цілеспрямований, організований, результативний характер, а, по-друге, здійснюється за допомогою цілісної системи засобів, що реально виражають саму матерію права як нормативного інституційного утворення – регулятора. Іншими словами, правовому регулюванню, на відміну від загального духовного, ідеологічного впливу права, притаманне те, що воно завжди здійснюється за допомогою особливого, властивого тільки праву, механізму, покликаного юридично гарантувати досягнення мети, вираженої в правових нормах [3, с.218].

Рівень досконалості механізму правового регулюван-

¹ Первинна рекомендація з напрямку досліджень: канд. юрид. наук Філіпенко Н.Є. (ХНУВС).

ня, його відповідності завданням і цілям правового регулювання, природі і стану соціальних зв'язків, що піддаються природному впорядкуванню, знаходить своє відображення в ефективності правового регулювання. Під ефективністю правового регулювання певні автори розуміють співвідношення між очікуваними наслідками дії права на суспільні відносини та її фактичними результатами [4, с.416].

Гарантування захисту прав та свобод громадян при здійсненні оперативно-розшукових заходів, ефективність попереджувальної діяльності багато в чому залежать від визначення меж правового регулювання такої діяльності. Під ними розуміються обумовлені об'єктивними та суб'єктивними факторами межі державно-власного втручання у суспільні відносини, які виникають у зв'язку з наявністю достатнього ступеня вірогідності виникнення злочину, його попередження гласним чи конспіративним шляхом, виявленням та припиненням за допомогою спеціальних сил, засобів та методів, а також здійснення оперативно-розшукових заходів по правилам оперативно-розшукового та іншого законодавства [5, с.163].

Правове регулювання діяльності оперативних підрозділів органів внутрішніх справ забезпечується значною кількістю нормативних актів, які відрізняються один від одного за багатьма ознаками – назвою, юридичною силою, порядком прийняття, набрання чинності та дії тощо. В правовому регулюванні діяльності оперативних підрозділів органів внутрішніх справ важливе місце відіграють норми Конституції України [6]. В цьому документі закріплено положення про те, що її норми є нормами прямої дії, тобто вони мають застосовуватися безпосередньо, незалежно від того, чи внесено зміни до відповідних нормативних актів; в разі їх невідповідності нормам Конституції, застосовуються останні. Конституцією України значно розширено можливості громадян для захисту своїх прав і свобод від свавілля державних органів та посадових осіб, в разі використання всіх національних засобів правового захисту, громадяни можуть звертатися до відповідних міжнародних судових установ чи інших міжнародних організацій.

Конституція України, як головний юридичний акт країни, закріплює і регулює найважливіші сторони життя суспільства і держави. Конституція має усі властивості закону, є частиною чинного права, але частиною особливою. Її особливість полягає в тому, що вона не просто закон, а Основний Закон. Конституція, як головний елемент чинного права, є і його вершиною, і його стрижнем, і базою поточної правотворчості. Вона – найбільш стабільний юридичний акт, що має найвищу юридичну силу. Таке положення Конституції в правовій системі, її особлива юридична природа обумовлені, в першу чергу, характером і колом суспільних відносин, які вона покликана регламентувати. Такого широкого предмета правового регулювання (суспільні відносини, пов'язані із закріпленням основ державного ладу, найважливіших державних інститутів, суспільного устрою, основ правового статусу громадян, системи власності, соціально-економічних і політичних відносин тощо) не має жоден інший нормативний акт, крім Основного Закону. Діючи безпосередньо, норми Конституції в той же час знаходять,

в разі необхідності, розвиток і конкретизацію в нормах, встановлених іншими джерелами права [7, 8]. Це пояснюється тим, що Конституція нерідко визначає лише межі правового регулювання в тих або інших сферах суспільних відносин, передбачає початкову регламентацію цих відносин, містить відправні засади для галузей права. Така властивість, перш за все, загальнорегулюючих конституційних норм. Завдання наступної правотворчості – детальна регламентація суспільних відносин, встановлення конкретних прав і обов'язків суб'єктів права для більш повного втілення конституційних принципів і цілей в практику. Звідси випливає, що Конституція є також юридичною базою всього поточного законодавства. У другому розділі Основного закону містяться норми, які встановлюють принципи діяльності державних органів та їх посадових осіб (законність, гуманізм, гласність тощо), права та обов'язки громадян (право на життя, на недоторканість особи, власність, оскарження неправомірних дій державних органів та посадових осіб, обов'язок дотримуватися Конституції та законів України, поважати права та законні інтереси інших осіб тощо) та ін., гарантії збереження таємниці листування, телефонних і телеграфних переговорів, що накладає визначені обмеження на сферу одержання оперативної інформації, у тому числі і за допомогою технічних засобів при здійсненні особистого пошуку. Тому, згідно з вимогами Конституції України, оперативні підрозділи ОВС мають право використовувати спеціальну техніку лише в громадських місцях з додержанням конституційних норм. Але, на нашу думку, норми, що містяться у ст.ст.30-32 Конституції України потребують розробки механізму їх дотримання у процесі здійснення негласних оперативно-розшукових заходів, особливо при застосуванні методу особистого пошуку. В чинному законодавстві повинно бути визначено: 1) вичерпний перелік випадків, у яких можуть тимчасово обмежуватися конституційні права людини; 2) порядок складання, зберігання та знищення документів, які з'явилися в результаті здійснення ОРЗ; 3) порядок міжвідомчого контролю за законністю здійснення оперативно-розшукових заходів у рамках застосування особистого пошуку та інших оперативно-розшукових методів та заходів.

Центральне місце в механізмі правового регулювання діяльності оперативних підрозділів органів внутрішніх справ посідають закони та інші законодавчі акти України. Причому, їх значення в ході становлення правової держави має постійно зростати, оскільки верховенство закону є невід'ємною ознакою останньої. Верховенство закону виявляється, перш за все, в суворій відповідності йому всіх інших нормативних актів, оскільки закони (після Конституції) мають найвищу юридичну силу. Закони регулюють найважливіші питання державного та суспільного життя, їх норми складають серцевину, фундамент формування і розвитку інших адміністративно-правових норм [9, с.55-67]. Для правового регулювання діяльності оперативних підрозділів органів внутрішніх справ щодо здійснення оперативно-розшукових заходів першочергове значення мають такі законодавчі акти: Закони України "Про оперативно-розшукову діяльність" [10], "Про міліцію" [11], "Про інформацію" [12], Кримінальний кодекс України [13], Кримінально-процесуальний кодекс [14] та ін.

Основоположне значення для правового регулювання застосування особистого пошуку в діяльності органів внутрішніх справ має кримінальне і кримінально-процесуальне законодавство, в якому сконцентровано вимоги Конституції України про захист прав та інтересів громадян, держави, громадських установ, організацій, підприємств та їх майна від злочинних посягань [15, с.240]. До найбільш важливих приписів слід назвати норми Кримінально-процесуального кодексу України, у відповідності з якими на органи дізнання покладені обов'язки приймати необхідні оперативно-розшукові заходи з метою встановлення ознак злочину та осіб, що його вчинили, а також заходи, необхідні для попередження й припинення злочинів [14].

З наведених вище Законів найбільш важливими є Закони України "Про міліцію" та "Про оперативно-розшукову діяльність".

Закон України "Про міліцію" є першим законодавчим актом, який ввів в дію дозвільні норми використовувати в діяльності міліції гласні та негласні оперативно-розшукові заходи. Це, безумовно, є досить великим кроком до того, щоб розсекретити роботу міліціонерів, зробити її більш прозорою та підзвітною для суспільства. Але таке визначення дуже вузьке для того, щоб визнати його законодавчим підґрунтям застосування оперативними підрозділами методів оперативно-розшукової діяльності, взагалі, й особистого пошуку, зокрема.

З прийняттям у 1992 році Закону України "Про оперативно-розшукову діяльність" гласна та негласна діяльність оперативних підрозділів ОВС була законодавчо легалізована. Цей документ в систематизованому вигляді містить практично всю систему оперативно-розшукових заходів [16, с.8]. Перелічуючи оперативно-розшукові заходи, які може здійснювати оперуповноважений (наприклад, дослідження документів, обстеження приміщень, будинків, споруджень, ділянок місцевості і транспортних засобів, контроль поштових відправлень, телеграфних і інших повідомлень, прослуховування телефонних переговорів, зняття інформації з технічних каналів зв'язку тощо), законодавець вже припускає здійснення особистого пошуку. Ми поділяємо думку М.А. Погорецького, що у ст.8 Закону України "Про оперативно-розшукову діяльність" не наведено вичерпний перелік оперативно-розшукових заходів. Деталізований перелік цих заходів вказано в закритих нормативно-правових актах. Процес переходу правового регулювання оперативно-розшукової діяльності із підзаконного рівня на рівень закону повинен привести до встановлення в окремій статті Закону про ОРД системи оперативно-розшукових заходів з вказівкою на те, що їх перелік є вичерпним [17, с.206].

Тому для підвищення законності при здійсненні особистого пошуку, на нашу думку, Закон України "Про оперативно-розшукову діяльність" необхідно доповнити наступними положеннями: 1) чітко визначити перелік оперативно-розшукових заходів, при здійсненні яких не потрібно отримувати дозвіл суду; 2) регламентувати порядок зберігання та знищення матеріалів, отриманих в процесі проведення окремих оперативно-розшукових заходів тощо.

Наступним дуже важливим документом, положення якого мають бути обов'язково враховані при застосуванні

оперуповноваженим особистого пошуку є Закон України "Про інформацію" [12]. Цей Закон визначив головні принципи інформаційних відносин та інформаційної діяльності, навів поняття джерела інформації та поняття режиму доступу, порядку одержання, використання, охорони та зберігання інформації, підстави виникнення інформаційних відносин, вказавши при цьому, що дія цього Закону поширюється на інформаційні відносини, які виникають у всіх сферах життя й діяльності суспільства й держави. Особистий пошук – це, в першу чергу, збір інформації про особу чи обставини, що викликають оперативний інтерес. При цьому в оперативного працівника може з'явитися інформація особистого, конфіденційного характеру. І від того, яким чином він нею скористається, залежатиме честь, гідність, а іноді й життя людини, по відношенню до якої проводилися оперативно-розшукові заходи. Тому ми вважаємо, що в нормах Закону України "Про інформацію" мають бути більш докладніші відомості про сутність конфіденційної інформації та відповідальність посадових осіб у разі її розголошення.

У нормах Кримінально-процесуального кодексу України також є окремі положення, які регламентують проведення окремих оперативно-розшукових заходів. Наприклад, зобов'язуючи приписи ст.103 КПК про прийняття органами дізнання необхідних оперативно-розшукових заходів з метою виявлення ознак злочину і встановлення осіб, які його вчинили, є нормою, що лежить в основі тактичних прийомів застосування особистого пошуку. В окремих статтях КПК є прямі приписи про можливість та необхідність застосування тих чи інших заходів, засобів, прийомів, методів, завдяки яким можна представити на досудовому слідстві та під час судового розгляду докази по кримінальній справі. При цьому дані норми визначають, передусім, правові підстави та складають частину правової основи здійснення особистого пошуку та окремих оперативно-розшукових дій, що спрямовані на вирішення окремих тактичних завдань з метою боротьби зі злочинністю, та в сукупності з іншими нормами можуть набувати такого значення.

Головною метою здійснення особистого пошуку є виявлення і фіксація фактичних даних, які дозволять застосувати до осіб, які обґрунтовано підозрюються у підготовці або вчиненні злочину, передбачених законом заходів (адміністративного чи кримінального порядку), а також забезпечити можливість їх використання в процесі розкриття і розслідування злочинів. При цьому отримання даних при застосуванні методу особистого пошуку створює надійні гарантії швидкості і об'єктивності отриманої інформації, що може бути підставою для наступного перетворення їх, з дотриманням процесуальних вимог, у судові докази. З урахуванням цього представляється доцільним закріплення подібних норм у кримінально-процесуальному законодавстві України з подальшим врегулюванням даного питання у відомчих нормативних актах. Таким шляхом йдуть багато країн світу, що зіткнулися з організованою злочинністю, у боротьбі з котрою звичайний процесуальний механізм найчастіше запізнюється, не дозволяючи вчасно і повно знайти і зафіксувати фактичні дані, необхідні для розкриття злочинів. Наприклад, в кримінальному процесі Німеччини поширена доктрина помірною застосування

таємних заходів. Відповідно до цієї концепції переважачого інтересу застосування таємних технічних засобів та пристроїв й їх використання як доказів вважається припустимими, якщо зважування блага й інтересу приводить до висновку про наявність переважачого інтересу. Ця ідея покладена в основу роз'яснення федерального конституційного суду, який вказав, що таємні дії неприпустимі тільки тоді, коли вони порушують приватну сферу громадян та їх використання як доказів не виправдано переважачим інтересом суспільства. У 1968 р. був прийнятий спеціальний закон "Про обмеження таємниці листування, телеграфних повідомлень і телефонних переговорів". На підставі цього закону Верховний суд Німеччини визначив, що звукозапис може бути використаний в суді в якості речового доказу або документу. У 1993 році в КПК Німеччини був включений ряд доповнень, що регламентують такі методи оперативно-розшукової діяльності, як негласне фотографування, негласне прослуховування і звукозапис розмов громадян, застосування особливих технічних засобів для негласного спостереження, поліцейське спостереження [18, с.138-157].

У США результати негласної поліцейської діяльності більшістю судів розглядаються як докази. Поліцейське спостереження є одним із способів розшуку і збирання доказів, що представляються у вигляді показань свідків, поліцейського, що робив таємне спостереження, а також зроблених фотографій, кіно- та відео-магнітофонних записів. У 1968 році був прийнятий Закон про контроль над злочинністю і забезпеченню безпеки на вулицях, що легалізував застосування поліцією прослуховування телефонних розмов і перлюстрацію кореспонденції з наступним використанням зібраних даних як доказів по кримінальних справах [19].

Основна кількість правових норм, які регулюють діяльність оперативних підрозділів органів внутрішніх справ, міститься у відомчих нормативних актах Міністерства внутрішніх справ України. Наказами Міністра внутрішніх справ України встановлені: структура, завдання, функції, права і обов'язки оперативних підрозділів та їх працівників, визначені основні цілі, форми, методи оперативно-розшукової діяльності як спеціального виду правоохоронної діяльності органів внутрішніх справ, а також як одного з найважливіших елементів практики. Нормативно закріплені правові засади щодо: планування, обліку роботи та звітності оперативних підрозділів, контролю за їх діяльністю, правових засад, принципів та форм взаємодії і координаційної діяльності, сили та засобів оперативно-розшукової діяльності органів внутрішніх справ, визначено загальні засади професійної підготовки працівників оперативних підрозділів та підвищення їх кваліфікації, передбачено основні принципи міжнародного співробітництва, встановлено загальні засади організації науково-дослідної діяльності, передбачено матеріально-технічне забезпечення оперативних підрозділів органів внутрішніх справ та соціально-правовий захист їх працівників.

Проблеми відомчого правового регулювання вже тривалий час є предметом пильної уваги представників різних галузей правової науки. Частіш за все, ці акти одержують критичні відгуки. Представники крайнього негативного ставлення до відомчих актів взагалі не вважають їх

джерелами права, принизливо називаючи "бюрократичним звичаєвим правом", яке не передбачено і не санкціоновано законом [20, с.20-26]. Ми не поділяємо даної точки зору. В цьому зв'язку ми погоджуємося з тими вченими, які вважають, що до системи правових джерел, які регулюють оперативно-розшукову діяльність та застосування особистого пошуку в діяльності органів внутрішніх справ, входять і відомчі нормативні акти МВС України, в яких вказується на необхідність застосування цього методу при вирішенні завдань боротьби з правопорушеннями і злочинністю [15, с.241].

Розглядаючи можливість віднесення відомчих нормативно-правових актів до правових джерел регулювання оперативно-розшукової діяльності, Н.Є. Філіпенко вважає, що: 1) норми відомчих актів складають переважну більшість норм, які безпосередньо регулюють діяльність органів внутрішніх справ, зокрема оперативних підрозділів; 2) в законодавчих актах, що регламентують оперативно-розшукову діяльність, можуть бути лише загальні, принципові норми (положення) про порядок застосування оперативно-розшукових сил, засобів й методів. Звідси випливає, що в тих випадках, коли на практиці виникає необхідність здійснення різноманітних оперативно-розшукових заходів, які прямо не передбачені в законодавчому акті, оперативні працівники для забезпечення правомірності своїх дій повинні керуватися вимогами норм, що закріплені у відомчих нормативних актах, тому що вони дозволяють заповнити "білі плями" у правовому механізмі роботи оперативних підрозділів; 3) відомчі нормативні акти не тільки визначають механізм застосування діючих правових норм, але й надають певні рекомендації щодо застосування їх на практиці [21, с.9]. Тобто, норми, викладені у відомчих актах є джерелами нормативно-правового регулювання діяльності оперативних підрозділів ОВС України. В цьому полягає значення відомчого регулювання. Що ж стосується санкціонування відомчої правотворчості, то в ст.4 Закону "Про міліцію" нормативні акти МВС України прямо названо серед інших актів, які є правовою основою діяльності міліції. Звісно, ці акти є підзаконними і повинні відповідати всім нормативним актам, які мають вищу юридичну силу [11]. На жаль, більшість нормативних актів відомчого підпорядкування носить закритий характер та провести їх аналіз у даній статті неможливо.

Підводячи підсумок сказаному, можна зробити наступні висновки:

1. Механізм правового регулювання діяльності оперативних підрозділів охоплює дуже широке коло питань. Правові норми, що діють у даній сфері, можна об'єднати в такі групи: 1) правові нормами, які регулюють поведінку людей, визначають права й обов'язки громадян. Ці норми містяться в різних правових актах: Конституції України, Законах, указах Президента; постановах Кабінету Міністрів; нормативних актах міністерств і відомств; рішеннях органів місцевого самоврядування; 2) особливу групу правових норм, що регулюють суспільні відносини в сфері оперативно-розшукової діяльності, складають встановлені державою заборони щодо вчинення протиправних дій, а також норми, що передбачають відповідальність за вчинення подібних дій; 3) третю групу норм, що регулюють відносини в сфері діяльності оперативних підрозділів,

складають норми, що визначають повноваження їх органів, посадових осіб та окремих працівників щодо виконання ними покладених на них функцій, а також форми, методи, і способи здійснення цієї функції.

2. З метою покращення інформаційно-аналітичної діяльності оперативних підрозділів ОВС та більш ефективного використання у кримінальному судочинстві відомостей, отриманих оперативним шляхом, вважаємо за необхідне запропонувати доповнити чинний Кримінально-процесуальний кодекс України ще одним розділом, який би регламентував оперативно-розшуковий процес.

3. З метою підвищення ефективності діяльності оперативних підрозділів ОВС та виключення існуючої плутанини, вважаємо за потрібне запропонувати привести до єдиного цілого існуючи в теорії ОРД та вживані у нормативно-правових актах терміни. На нашу думку, необхідно доповнити Закони України "Про міліцію" та "Про оперативно-розшукову діяльність" вичерпним переліком оперативно-розшукових заходів та оперативно-розшукових методів.

4. Для підвищення законності при здійсненні особистого пошуку, на нашу думку, Закон України "Про оперативно-розшукову діяльність" необхідно доповнити наступними положеннями: 1) чітко визначити перелік оперативно-розшукових заходів, при здійсненні яких не потрібно отримувати дозвіл суду (наприклад, застосування аудіотехніки при розробці підозрюваних, коли це відомо одному співучаснику розмови); 2) регламентувати порядок зберігання та знищення матеріалів, отриманих в процесі проведення окремих оперативно-розшукових заходів тощо.

5. З метою вдосконалення захисту осіб від неправомірного використання інформації, отриманої оперативним шляхом, вважаємо за потрібне передбачити у нормах Закону України "Про інформацію" більш докладні відомості про сутність конфіденційної інформації та відповідальність посадових осіб у разі її розголошення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Скакун О.Ф. Теория государства и права: Учебник. -Харьков: Консум; Ун-т внутр. дел. 2000. -704 с.
2. Комзюк А.Т. Адміністративний примус в правоохоронній діяльності міліції України: Дис... докт. юрид. наук: 12.00.07 /НУВС. -Х., 2002. -408 с.
3. Загальна теорія держави і права /За ред. В.В. Копейчикова. -К.: Юрінком, 1997. -320 с.
4. Загальна теорія держави і права /За ред. М.В. Івіна, В.Д. Ткаченка, О.В. Петрішина. -Х.: Право, 2002. -432 с.

5. Оперативно-розыскная деятельность: Учебник /Под ред. К.К. Горяинова, В.С. Овчинского, Г.К. Синилова, А.Ю. Шумилова. -М.: ИНФРА-М, 2004. -848 с.

6. Конституція України // ВВР України. -1996. -№ 30. -Ст.141.

7. Конституційне право України /За ред. В.Ф. Погорілка. -К.: Наук. думка, 1999. -735 с.

8. Конституція України - основа реформування суспільства /В.Я. Тацій, Ю.П. Битяк, Ю.М. Грошовий, М.В. Цвік. -Х.: Право, 1996. -96 с.

9. Самсонов В.Н. Административное законодательство: понятие, содержание, реформа. -Харьков: Основа, 1991. -120 с.

10. Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» // ВВР України. -1992. -№ 22. -Ст.303.

11. Закон України "Про міліцію" від 20.12.1990 р. // ВВР УРСР. -1991. -№ 4. -Ст.20.

12. Закон України "Про інформацію" від 2.10.1992 р. // ВВР України. -1992. -№ 52. -Ст.490.

13. Кримінальний кодекс України від 5.04.2001 р. -К: Атіка, 2001. -160 с.

14. Кримінально-процесуальний кодекс України // ВВР УРСР. -1961. -№ 2. -Ст.15 (із змінами та доповненнями).

15. Оперативно-розшукова діяльність органів внутрішніх справ: Заг. частина: Підручник /Е.О. Дідоренко, І.П. Козаченко, Я.Ю. Кондратьев та ін.; За ред. Л.В. Бородича. -Луганськ: РВВ ЛІВС, 1999. -Т.1. -390 с.

16. Козаченко І.П. Оперативно-розшукова діяльність як державно-правова форма боротьби зі злочинністю: Навч. посібник. -К., 1995. -210 с.

17. Погорецький М.А. Закон України "Про оперативно-розшукову діяльність": проблеми застосування окремих норм // Вісник Академії правових наук України: Зб. наук. праць. -2001. -№ 3. -С.205-213.

18. Филимонов Б.А. Основы теории доказательств в Германском уголовном процессе: Монография. -М., 1994.

19. Ковалев В.А., Чаадаев С.Г. Органы расследования и судебная система США. -М.: ВЮЗИ, 1989.

20. Разумович Н.М. Источники и форма права // Сов. государство и право. -1988. -№ 3. -С.20-26.

21. Філіпенко Н.Є. Діяльність оперативних підрозділів пенітенціарних установ щодо профілактики правопорушень серед жінок, які відбувають покарання. Автореф... дис. канд. юрид. наук: 21.07.04 /НУВС. -Х., 2001.

Надійшла до редколегії 01.12.2005

СОЛОХА В.Е. ПУТИ РЕШЕНИЯ ПРОБЛЕМ ПРАВОВОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ОПЕРАТИВНЫХ ПОДРАЗДЕЛЕНИЙ ОВД УКРАИНЫ ПРИ ПРИМЕНЕНИИ ЛИЧНОГО ПОИСКА
Рассмотрены вопросы правового регулирования личного поиска как отдельного метода ОРД, связанные с насущной потребностью перенесения отдельных положений из закрытых ведомственных нормативных актов в действующее законодательство.

SOLOHA V.E. OF A WAY DECISION PROBLEMS OF LEGAL REGULATION ACTIVITY OF OPERATIVE DIVISIONS OF UKRAINE LAW-ENFORCEMENT ORGANS AT APPLICATION OF PERSONAL SEARCH

Questions of legal regulation of personal search as separate method of the hordes, the transferring of separate positions connected to a pressing need from the closed departmental statutory acts in the current legislation are considered.